

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УРЫССУ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

№ 25

Иске Урыссу ав.

10 декабрь 2024 ел

«Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Урыссу авыл жирлегендә бюджет процессы турында»ғы нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»ғы 131-ФЗ санлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында»ғы 45-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы «Урыссу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Урыссу авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Урыссу авыл жирлегендә бюджет процессы турында»ғы күшымтада бирелә торган нигезләмәне расларга.

2. Тубәндәгеләрне үз көчен югалткан дип танырга:

-Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Урыссу авыл жирлеге Советының 2023 елның 31 маенданы «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Бәйрәкатамак авыл жирлегендә бюджет процессы турындағы нигезләмәне раслау хакында» 8 санлы каарын;

- Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Урыссу авыл жирлеге Советының 2023 елның 19 октябрендәге «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районны Урыссу авыл жирлеге Советының 2023 елның 31 маенданы 8 санлы каары белән расланган «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Бәйрәкатамак авыл жирлегендә бюджет процессы турындағы нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында»ғы 23 санлы каарын;

- Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Урыссу авыл жирлеге Советының 2024 елның 22 мартаңданы «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районны Урыссу авыл жирлеге Советының 2023 елның 31 маенданы 8 санлы каары белән расланган «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Бәйрәкатамак авыл жирлегендә бюджет процессы турындағы нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында»ғы 2 санлы каарын;

3. Әлеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгару (<https://pravo.tatarstan.ru>) Элемтә, мәгълүмат технологияләре һәм массакүләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт (Роскомнадзор) тарафыннан 2013 елның 17 декабрендә бирелгән ЭЛ ФС77-60244 санлы массакүләм мәгълүмат чарасы буларак теркәлү турында таныклык) һәм Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә <http://jutaza.tatarstan.ru/> электрон адресы буенча дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының бердәм порталы «Рәсми Татарстан» ны урнаштыру юлы белән рәсми рәвештә халыкка игълан итәргә.

4. Әлеге каар рәсми игълан ителгән көннәнән үз көченә керә.

5. Аның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Урыссу авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

Урыссу авыл жирлеге башлыгы

Ф.Г. Әминова

Татарстан Республикасы Ютазы
муниципаль районы Урыссы авыл
жирлеге Советының 2024 елның 10
декабренн 25 санлы карарына
кушымта

«Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының
Урыссы авыл жирлегендә бюджет процессы турында» нигезләмә

1 БҮЛЕК. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 маддә. Әлеге Нигезләмәне хокукий җайга салу предметы

Әлеге Нигезләмә белән Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Урыссы авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә (алга таба - муниципаль берәмлек) бюджет процессында катнашучылар составы һәм аларның бюджет вәкаләтләре, муниципаль берәмлекнең жирле бюджеты проектын (алга таба - жирле бюджет) төзү, карау һәм раслау тәртибе, жирле бюджетны үтәү тәртибе, бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау тәртибе, шулай ук муниципаль финанс контроле нигезләре белән билгеләнә.

2 маддә. Төшенчәләр һәм терминнар

Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәләрдә кулланыла.

2 БҮЛЕК. БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫНДА КАТНАШУЧЫЛАР һәм АЛАРНЫң БЮДЖЕТ ВӘКАЛӘТЛӘРЕ

3 маддә. Муниципаль берәмлектә бюджет процессында катнашучылар

Муниципаль берәмлектә бюджет процессында катнашучылар булып:

1) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Урыссы авыл жирлеге башлыгы (алга таба-муниципаль берәмлек башлыгы);

2) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Урыссы авыл жирлеге Советы (алга таба-муниципаль берәмлек Советы);

3) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы муниципаль Урыссы авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба-муниципаль берәмлек Башкарма комитеты);

4) жирле бюджетны төзүне һәм үтәүне оештыруны гамәлгә ашыручи муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесе (алга таба-муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты);

5) муниципаль берәмлекнең тышкы муниципаль финанс контроле органы-жирлекнең Ревизия комиссиясе (алга таба-контроль-хисап органы);

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр);

7) жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары);

8) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);

9) бюджет акчаларын алучылар;

10) жирлекнең финанс органы;

4 маддә. Муниципаль берәмлек башлыгының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлек башлыгы:

1) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Урыссу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставында (алга таба - муниципаль берәмлек уставы) билгеләнгән тәртиптә финанс һәм бюджет мәсьәләләре буенча муниципаль берәмлек Советы кабул иткән муниципаль хокукий актларга күя һәм аларны халыкка житкәрә;

2) Россия Федерациясе бюджет законнарында, муниципаль берәмлек уставында һәм муниципаль берәмлекнең башка муниципаль хокукий актларында үзенә беркетелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

5 маддә. Муниципаль берәмлек Советының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлек Советы:

1) жирле бюджетны һәм аның үтәлеше турындагы еллык хисапны карый һәм раслый;

2) уздырыла торган тыңлаулар барышында үз утырышларында жирле бюджет үтәлешенең аерым мәсьәләләрен карау барышында һәм депутат гарызнамәләренә бәйле рәвештә тикшереп тора;

3) Россия Федерациясе законнары нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

6 маддә. Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты:

1) жирле бюджет проектын төзүне тәэммин итә һәм аны кирәkle материаллар һәм документлар белән бергә муниципаль берәмлек Советы раславына кертә;

2) Әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексында башкасы каралмаган булса, бюджетара трансфертларны бўлу методикаларын һәм (яисә) бирү тәртипләрен эшли һәм раслый;

3) жирле бюджет үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәэммин итә;

4) муниципаль берәмлек советын раслауга жирле бюджет үтәлеше турында хисап тапшыра;

5) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэммин итә;

6) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

7 маддә. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты вазыйфаи затының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты:

1) жирле бюджет проектын төзи һәм аны муниципаль берәмлек советына кертү өчен кирәkle документлар һәм материаллар белән тапшыра;

2) жирле бюджет үтәлешен оештыра;

3) бюджет хисабын төзү тәртибен билгели;

4) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

8 маддә. Контроль-хисап органының бюджет вәкаләтләре

Контроль-хисап органы:

1) тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра;

2) бюджет акчаларыннан файдалануның экономиялелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудитын гамәлгә ашыра;

3) жирле бюджет турындагы каарлар проектларына, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка муниципаль норматив хокукий актларына, шул исәптән жирле

бюджет күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезлелегенә экспертиза үткәрә;

4) муниципаль программаларга экспертиза ясый;

5) бюджет процессына анализ һәм мониторинг үткәрә, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерли;

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, жирле бюджет қытлыгын финанслау чыганакларының һәм Баш администраторлары тарафыннан эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерли;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Жирлекнең контроль-хисап органы вәкаләтләре килешү нигезендә Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районның Контроль-хисап органына тапшырылырга мөмкин.

9 маддә. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

1) ача расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характеристын тәэмин итә;

2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын күрсәтүчеләрнең һәм алучыларның исемлеген төзи;

3) үзенә расланган бюджет йөкләмәләре һәм бюджет ассигнованиеләре лимитлары чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

4) жирле бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезли;

5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын күрсәтүчеләр һәм алучылар буенча бүлә һәм жирле бюджетның тиешле өлешен үти;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын булдыру һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

7) жыелма бюджет язмасын төзу һәм үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булып торган бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәр төзи һәм раслый;

10) алучылар тарафыннан максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрнең, субвенцияләрнең һәм башка бюджетара трансферларның, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрнең һәм бюджет инвестицияләрнең, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнәң үтәлешен тәэмин итә;

11) бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисабын төзи;

12) муниципаль берәмлек исеменнән үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җавап бирә;

13) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

14) ижтимагый финанслар белән идарә итүнең дәүләт интеграцияләнгән мәгълүмат системасында «Электрон бюджет» федераль бюджет акчалары (дәүләт оборона заказына кертелгән капитал төзелеш объектларыннан һәм күчемсез мөлкәт объектларыннан тыш)

капиталь көртемнәрне финанс белән тәэмүн итү (финанслашу) чыганагы булган капиталъ төзелеш объектлары һәм күчемсез мәлкәт объектлары турында белешмәләр төзи.

2. Бюджет акчаларын бүлүче:

1) жирле бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын күрсәтүчеләр һәм (яисә) алучылар буенча бүлә һәм жирле бюджетның тиешле өлешен үти;

3) бюджет акчаларын үз карамагында булган баш бүлүчегә бюджет язмасын төзу һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

4) алучылар тарафыннан максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрнең, субвенцияләрнең һәм башка бюджетара трансферларның, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрнең һәм бюджет инвестицияләренең, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнәң үтәлешен тәэмүн итә;

5) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче билгеләгән очракта һәм тәртиптә үз карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

10 маддә. Жирле бюджет көрмәнәре баш администраторларының (администраторларының) бюджет вәкаләтләре

1. Жирле бюджет көрмәнәренең баш администраторы:

1) жирле бюджет көрмәнәренең үзенә буйсынган администраторлары исемлеген төзи;

2) уртacha сроклы финанс планын һәм (яисә) жирле бюджет проектын төзу өчен кирәkle белешмәләр тапшыра;

3) касса планын төзу һәм алып бару өчен белешмәләр тапшыра;

4) жирле бюджет көрмәнәренең баш администраторының бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары көрмәнәре чыганаклары исемлеге нигезендә жирле бюджет көрмәнәре чыганаклары реестрын үзенә беркетелгән көрмәнәр чыганаклары буенча алып бара;

6) жирле бюджетка көрмәнәр керүне фаразлау методикасын мондый методикага Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә раслый;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2. Жирле бюджет көрмәнәре администраторы:

1) алар буенча жирле бюджетка түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны исәпләүне, исәпкә алуны һәм аларның дөреслеген тикшереп торуны гамәлгә ашыра;

2) жирле бюджетка түләүләр буенча бурыйларны, пеняларны һәм штрафларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) жирле бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карап кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә тапшыра;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләрне исәпкә алу (төгәлләштерү) турында Карап кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) жирле бюджет көрмәнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирле бюджет көрмәнәренең баш администраторына жирле бюджет

керемнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәклे белешмәләрне һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

6) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен физик һәм юридик затлар тарафыннан түләнергә тиешле сумманы исәпләү көненнән дә соңга калмыча, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганаклары булган башка түләүләр өчен дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт Мәгълүмат Системасына дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында 2010 елның 27 июләндәге «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында»ғы 210-ФЗ санлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә дәүләт мәгълүмат системасына дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында мәгълүмат бирә;

7) жирле бюджетка түләүләр буенча бурыйчы түләтүгә өметсез дип тану турында Карап кабул итә;

8) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

11 маддә. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары баш администраторларының (администраторларының) бюджет вәкаләтләре

1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

1) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә буйсынган администраторлары исемлекләрен төзи;

2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

3) үз карамагына бүләп бирелгән жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын юкка чыгару өчен билгеләнгән ассигнованиеләрдән файдалануның һәм максатчан характеристын тәэммин итә;

4) бюджет ассигнованиеләрен жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бүлә һәм жирле бюджетның тиешле өлешен үтү;

5) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының бюджет хисабын төзи;

6) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне фаразлау методикасын мондый методикага Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә раслый;

7) бюджет ассигнованиеләренең нигезләмәләрен төзи.

2. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

1) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының жирле бюджетка тулышыгын һәм үз вакытында керүен тикшереп тора;

3) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча жирле бюджетка керемнәрне һәм жирле бюджеттан түләүләрне тәэммин итә;

4) бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының тиешле баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен башкара, аның карамагында;

6) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

12 маддә. Бюджет акчаларын алучының бюджет вәкаләтләре

Бюджет акчаларын алучы:

- 1) бюджет сметасын төзи һәм үти;
  - 2) бюджет йәкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең житкерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йәкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;
  - 3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләрнән файдалануның нәтижәлелеген, максатчан характерын тәэммин итә;
  - 4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәрту буенча тәкъдимнәр кертә;
  - 5) бюджет исәбен алып бара (бюджет исәбен алып баруны тәэммин итә);
  - 6) бюджет хисабын төзи (бюджет хисабын булдыруны тәэммин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет хисабын бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) тапшыра;
- 7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3 БҮЛЕК. ЖИРЛЕ БЮДЖЕТ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ

13 маддә. Жирле бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары

1. Жирле бюджет проекты чыгым йәкләмәләрен финанс белән тәэммин итү максатларында муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.
2. Жирле бюджет проекты Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелә.
3. Жирле бюджет проекты муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турындагы карапы белән өч елга - чираттагы финанс елына һәм план чорына раслана.
4. Жирле бюджет проектын төзү-муниципаль берәмлек Башкарма комитетының аерым бер өстенлеге. Жирле бюджет проектын турыдан-туры муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты төзи.
5. Жирле бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

14 маддә. Жирле бюджет проектын төзү өчен кирәклे белешмәләр

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль берәмлек бюджеты проектын төзү:
  - Россия Федерацииндә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләрне) билгеләүче Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниесенә юлламасы нигезләмәләрендә;
  - Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлламасы;
  - муниципаль берәмлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
  - муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;
  - озак сроклы чорга муниципаль берәмлекнең бюджет фаразында (бюджет фаразы проектында, бюджет фаразына үзгәрешләр проектында);
  - муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, муниципаль программаларны үзгәрту проектларында).

2. Жирле бюджет проектын үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатларында муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты муниципаль берәмлек Башкарма комитетының башка вазыйфаи затларыннан, шулай ук жирле үзидарәнең башка органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

15 маддә. Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы

1. Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы ел саен кимендә өч елга муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә әзерләнә.

Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын өзөрлөү муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органы (вазыйфаи заты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Социаль-икътисадый үсеш фаразы муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан жирле бюджет проектын муниципаль берәмлек советына керту турында Каар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

3. Жирле бюджет проектын төзу яисә карау барышында муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын үзгәрту жирле бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

16 маддә. Озак вакытлы бюджет планлаштыруы

1. Озак вакытлы бюджет планлаштыру озак сроклы чорга муниципаль берәмлекнең бюджет фаразын булдыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль берәмлекнең озак сроклы чорга бюджет фаразы муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсешен тиешле чорга фаразлау нигезендә алты һәм аннан да күбрәк елга һәр өч ел саен өзөрләнә.

Озак вакытлы чорга бюджет фаразы муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразының тиешле чорга үзгәрүен һәм муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турында аның гамәлдә булу чорын озайтмыйча кабул ителгән каарын исәпкә алып үзгәртелергә мөмкин.

3. Өзөрлөү һәм раслау тәртибе, гамәлдә булу чоры, шулай ук озак вакытлы чорга муниципаль берәмлекнең бюджет фаразының составына һәм эчтәлегенә карата таләпләр, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4. Муниципаль берәмлекнең озак вакытлы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр проекты) (муниципаль программаларны финанс белән тәэммин итү курсәткечләреннән тыш) муниципаль берәмлек советына жирле бюджет турындагы каар проекти белән бер үк вакытта тапшырыла.

5. Муниципаль берәмлекнең озак вакытлы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразына үзгәрешләр) муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турында каары рәсми басылып чыккан көннән алып ике айдан да артмаган срокта муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана (раслана).

17 маддә. Жирле бюджет керемнәрен фаразлау

1. Жирле бюджет керемнәре муниципаль берәмлек советына жирле бюджет турында каар проекти кертелгән көнгә гамәлдә булган муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы, шулай ук курсәтлән датага кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган салымнар һәм жыемнар турындагы законнар, Россия Федерациясе Бюджет законнары һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль берәмлек Советы каарлары нигезендә фаразлана. Жирле бюджетның салым булмаган керемнәрен билгеләүчеләргә.

2. Жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм муниципаль берәмлек Советына карауга жирле бюджет турында каар проекти кертелгәннән соң кабул ителгән федераль законнарының, Татарстан Республикасы законнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары каарларының нигезләмәләре агымдагы финанс елында һәм план чорында жирле бюджетка агымдагы финанс елы курсәткечләре өлешендә үзгәрешләр кертелгәндә Чираттагы финанс елында исәпкә алына.

18 маддә. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 174.2 маддәсендә билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алыш, муниципаль берәмлекнен финанс органы билгели торган тәртиптә һәм методика нигезендә гамәлгә ашырыла.

19 маддә. Салым чыгымнары исемлеге һәм бәяләү

1. Муниципаль берәмлекнен салым чыгымнары Исемлеге муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә муниципаль программалар, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләре киселешендә төзелә.

2. Муниципаль берәмлекнен салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне үтәп, муниципаль берәмлекнен башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә ел саен гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре муниципаль берәмлекнен бюджет һәм салым сәясәтенен тәп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләгәндә исәпкә алына.

20 маддә. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар муниципаль берәмлекнен башкарма комитеты тарафыннан раслана.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары муниципаль берәмлекнен башкарма комитеты тарафыннан алар билгели торган тәртиптә билгеләнә.

3. Муниципаль программаларны өзөрләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында каарлар кабул иту тәртибе муниципаль берәмлек Башкарма комитетының муниципаль норматив хокукий акты белән билгеләнә.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр муниципаль берәмлекнен башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм срокларда расланырга тиеш. Муниципаль берәмлек Советы муниципаль программалар проектларын һәм аларга үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәрне муниципаль берәмлек Советы каары белән билгеләнгән тәртиптә каарга хокуклы.

Муниципаль программалар агымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча бюджет турындагы каарга туры китерелергә тиеш.

4. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме муниципаль берәмлекнен башкарма комитеты билгеләгән муниципаль программалар исемлеге һәм структурасы нигезендә жирле бюджет чыгымнарының һәр программага туры килә торган максатчан статьясы буенча жирле бюджет турындагы каар белән раслана.

5. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткәру тәртибе һәм аның критерийлары муниципаль берәмлекнен башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан чираттагы финанс елыннан башлап элек расланган муниципаль программаны туткату яисә үзгәртү, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклеге турында Каар кабул ителергә мөмкин.

21 маддә. Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының Резерв фонды

1. Жирле бюджетның чыгым өлешендә муниципаль берәмлек Башкарма комитетының Резерв фондын булдыру күздә тотыла.

2. Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының Резерв фонды күләме жирле бюджет турындагы каар белән билгеләнә һәм күрсәтелгән каар белән расланган Жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләменен 3 процентыннан артмаска тиеш.

3. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты Резерв Фондының жирле бюджет составында каралган бюджет ассигнованиеләреннән файдалану тәртибе муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап жирле бюджет үтәлеше турындагы еллық хисапка күшүп бирелә.

4 БҮЛЕК. ЖИРЛЕ БЮДЖЕТНЫ КАРАУ ҢӘМ РАСЛАУ

22 маддә. Жирле бюджет турындагы каарның эчтәлеге

1. Жирле бюджет турындагы каарда жирле бюджетның тәп характеристикалары булырга тиеш, аларга жирле бюджет көрөмнәренең гомуми күләме, жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләме, жирле бюджет кытлығы (профициты), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, муниципаль берәмлек Советы каарлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр (жирле бюджет турындагы Каардан тыш) көрә.

2. Жирле бюджет турындагы каар белән:

1) жирле бюджет көрөмнәренең Баш администраторлары И семлеге;

2) жирле бюджет кытлығын финанслау чыганакларының Баш администраторлары И семлеге;

3) бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемчәләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча йә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча бүлү чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләре, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, очракларда, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, муниципаль берәмлек Советы каары белән билгеләнгән;

4) Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

5) гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

6) Чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алыша торган һәм (яисә) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

7) Чираттагы финанс елына һәм план чорына план чорына жирле бюджет расланган очракта шартлы рәвештә раслана торган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме план чорының беренче елына жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 процента күләмендә (Россия Федерациясе бюджет системасының максатчан билгеләнештәге башка бюджетларыннан бюджеттара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), икенче елга план чорының жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 процента күләмендә (жирле бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), Россия Федерациясе бюджет системасының максатчан билгеләнештәге башка бюджетларыннан бюджеттара трансфертлар исәбенә каралган);

8) Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет кытлығын финанслау чыганаклары;

9) Чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына һәм һәр елга - план чорына муниципаль әчке бурычның югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелеп;

10) жирле бюджетның тиешенчә Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, муниципаль берәмлек Советы карары белән билгеләнгән башка курсәткечләре.

23 маддә. Муниципаль берәмлек Советы каравына жирле бюджет турында каар проектын керту

Жирле бюджет турында каар проекты муниципаль бюджет Башкарма комитеты тарафыннан кертелә

бу елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек Советы каравына.

2. Жирле бюджет турындагы каарлар проекты белән бер үк вакытта муниципаль берәмлек советына:

1) муниципаль берәмлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

2) агымдагы финанс елның узган чорында муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсешенең якынча йомгаклары һәм агымдагы финанс елнда муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсешенең көтелә торган йомгаклары;

3) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;

4) Чираттагы финанс елниң һәм план чорына төп характеристикалар фаразы (жирле бюджет керемнәренең гомуми қуләме, жирле бюджет чыгымнарының гомуми қуләме, жирле бюджет кытлыгы (профициты));

5) жирле бюджет проектина аңлатма языу;

6) бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплары;

7) Чираттагы финанс елниң соң килә торган елның 1 гыйнварына һәм план чорының һәр елниң муниципаль эчке бурыйчның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурыйчның югары чиге;

8) агымдагы финанс елниң жирле бюджетның көтелә торган үтәлешен бәяләү;

9) күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыклар килеп чыккан очракта бирелә торган муниципаль берәмлек Советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан тәкъдим ителгән әлеге органнарының бюджет сметалары проектлары;

10) жирле бюджет керемнәре чыганаклары реестрлары;

11) муниципаль программалар паспортлары (курсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары);

12) башка документлар һәм материаллар.

3. Әгәр тапшырылган документлар һәм материаллар составы әлеге статьяның 2 өлеше таләпләренә туры килмәсә, жирле бюджет турындагы каар проекти эшләп бетерү өчен муниципаль берәмлек Башкарма комитетына кире кайтарылырга тиеш.

24 маддә. Жирле бюджет турында каар проекти буенча гавами тыңлаулар

1. Муниципаль берәмлек Советы утырышында жирле бюджет турындагы каар проекти каралганчы, күрсәтелгән проектның муниципаль берәмлек уставында һәм муниципаль берәмлек Советының тиешле карары белән билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлаулары үткәрелә.

2. Гавами тыңлаулар йомгаклары буенча жирле бюджет турында каар проекти буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр төzelә, алар муниципаль берәмлек Башкарма комитетына жибәрелә һәм жирле бюджет турында каар проектин карау алдыннан муниципаль берәмлек советына житкерелә.

25 маддә. Жирле бюджет турындагы каар проектин карау һәм аны раслау тәртибе

1. Жирле бюджет турындагы каар проектин карау әлеге Нигезләмә һәм муниципаль берәмлек Советы Регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль берәмлек Советы Рәисе жирле бюджет түрында каар проектын муниципаль берәмлек советына керткән көннән алып бер эш көненнән дә соңга калмыйча аны контроль-хисап органына экспертиза уздыру өчен, муниципаль берәмлек Советы депутатларына, шулай ук хокук чыгару инициативасының башка субъектларына искәрмәләр һәм тәкъдимнәр кертү өчен жибәрә.

3. Контроль-хисап органы муниципаль берәмлек советына жирле бюджет түрында каар проекты кертелгән көннән алып 3 календарь көннән дә соңга калмыйча күрсәтелгән проектка анализ ясый, жирле бюджет түрында каар проектын кабул итү түрында яисә кире кагу түрында бәяләмә әзерли һәм муниципаль берәмлек советына жибәрә, шулай ук булган очракта - жирле бюджет түрында каар проектына тәзәтмәләр кертә.

4. Муниципаль берәмлек Советы депутатлары, хокук чыгару инициативасы субъектлары жирле бюджет түрында каар проекты муниципаль берәмлек Советына кертелгән көннән алып 10 календарь көннән дә соңга калмыйча күрсәтелгән проектны карыйлар һәм муниципаль берәмлек советына искәрмәләр һәм тәкъдимнәр жибәрәләр.

5. Гавами тыңлаулар нәтижәләре, контроль-хисап органы бәяләмәсе, муниципаль берәмлек Советы депутатларының һәм хокук чыгару инициативасының башка субъектлары депутатларының искәрмәләре һәм тәкъдимнәре муниципаль берәмлек Советы тарафыннан жирле бюджет түрындагы каар проекты муниципаль берәмлек Советына кертелгән көннән алып 30 календарь көннән дә соңга калмыйча карала.

Әлеге өлешнен беренче абзацында күрсәтелгән документларны карау нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек Советы жирле бюджет түрындагы каар проектын каарга яисә аны кире кагарга һәм эшләп бетерү өчен муниципаль берәмлек Башкарма комитетына кайтарырга каар кабул итә. Жирле бюджет түрындагы каар проектын кире кагу түрындагы каарда күрсәтелгән проектка тәзәтмәләр булырга тиеш.

6. Жирле бюджет түрындагы каар проекты муниципаль берәмлек Советы тарафыннан күрсәтелгән проект муниципаль берәмлек Советына кертелгән көннән алып 10 календарь көннән дә соңга калмыйча ике уқылышта карала.

7. Беренче уқылыш предметы булып жирле бюджетның төп характеристикаларын карау тора:

- 1) жирле бюджет керемнәренең фаразлана торган гомуми күләме;
- 2) жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләме;
- 3) Чираттагы финанс елы ахырына муниципаль бурыйчның югары чиге;
- 4) жирле бюджет кытлыгы (профициты).

Муниципаль берәмлек Советы Жирле бюджет түрындагы каар проектын беренче уқылышта караганда шулай ук аның концепциясе, муниципаль берәмлекнен социаль-икътисадый үсеше фаразы һәм муниципаль берәмлекнен бюджет һәм салым сәясәтенен төп юнәлешләре тикшерелә.

8. Муниципаль берәмлек Советының беренче уқылышы нәтижәләре буенча жирле бюджетның төп характеристикаларын раслау яисә жирле бюджет түрындагы каар проектын кире кагу түрында Каар кабул ителә.

Жирле бюджет түрындагы каар проекты беренче уқылышта кире кагылган очракта, муниципаль берәмлек Советы әлеге проектны эшләп бетерү өчен муниципаль берәмлек Башкарма комитетына тапшыра.

Муниципаль берәмлек башкарма комитеты 10 календарь көн эчендә жирле бюджет түрындагы каар проектын эшләп бетерә һәм аны беренче уқылышта кабул итү өчен муниципаль берәмлек советына жибәрә.

9. Жирле бюджет түрындагы каар проекты буенча фикер каршылыклары килеп чыккан очракта, муниципаль берәмлек Советы Рәисе Килештерү комиссиясе төзөргә мөмкин, аның составы һәм эш тәртибе муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнә.

10. Жирле бюджет түрындагы каар проектын икенче уқылышта карау предметы булып, тулаем алганда, күрсәтелгән проект һәм аңа кушымталар тора.

11. Жирле бюджет түрүндагы каар ағымдагы финанс елйының 15 декабреннән дә соңға калмыйча муниципаль берәмлек Советы тарафыннан тулысынча кабул итепергә тиеш.

12. Жирле бюджет түрүнда муниципаль берәмлек Советы кабул иткән каар имзалау һәм халыкка житкерү өчен муниципаль берәмлек башлыгына жибәрелә.

13. Жирле бюджет түрүндагы каар имзаланганнан соң 10 көннән дә соңға калмыйча муниципаль берәмлек уставында билгеләнгән тәртиптә рәсми рәвештә бастырып чыгарылырга тиеш.

14. Жирле бюджет түрүндагы каар Чираттагы финанс елйының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Жирле бюджет түрүндагы каар ағымдагы финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта, жирле бюджет белән вакытлыча идарә итү Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

26 маддә. Жирле бюджет түрүндагы каарга үзгәрешләр керту тәртибе

1. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты күрсәтелгән каарны хокукий җайга салу предметы булган барлық мәсьәләләр буенча жирле бюджет түрүндагы каарга үзгәрешләр керту хакында каар проектын эшләүне тәэммин итә һәм аны муниципаль берәмлек советына тапшыра.

2. Жирле бюджет түрүндагы каарга үзгәрешләр керту түрүндагы каар проектын түрүдан-турлы муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты эшли.

3. Жирле бюджет түрүндагы каарга үзгәрешләр керту түрүндагы каар проектын карав һәм раслау муниципаль берәмлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет түрүндагы каарга үзгәрешләр керту түрүндагы каары имзаланганнан соң 10 көннән дә соңға калмыйча муниципаль берәмлек уставында билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыгарга тиеш.

5 БҮЛЕК. ЖИРЛЕ БЮДЖЕТ ҮТӘЛЕШЕ

27 маддә. Жирле бюджет үтәлеши нигезләре

1. Жирле бюджетның үтәлешиен муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тәэммин итә.

2. Жирле бюджетны үтәүне оештыру муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи затына йөкләнә.

3. Жирле бюджет үтәлеши жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

4. Жирле бюджет кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомствога буйсынуы нигезендә үтәлә.

5. Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтәлешиенә казначылык хезмәтә күрсәту Федераль казначылык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6. Жирле бюджет үтәлешиенә казначылык хезмәтә күрсәту өчен федераль казначылыкта әлеге Нигезләмәнен 27.4 маддәсен исәпкә алыш бердәм бюджет счеты ачыла, аның аша бюджет үтәлеши буенча барлық операцияләр башкарыла.

28 маддә. Жыелма бюджет имzasы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алыш бару тәртибе муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

2. Жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр керту финанс органы житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре жирле бюджет түрүндагы каарга туры килергә тиеш.

3. Жирле бюджет түрүндагы каарга үзгәрешләр керту түрүнда Каар кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләрне раслый.

Жыелма бюджет язмасына, Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 маддәсендәге 3 пунктында каралган очракларда, жирле бюджет түрүндагы каарга үзгәрешләр кертмичә, финанс органы житәкчесе каарлары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

4. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларын төп бүлүчеләргә житкерелә.

29 маддә. Кассай планы

1. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты касса планын төзу һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш урнаштыручылар, жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын төзу һәм алып бару өчен кирәклे белешмәләренең составын һәм тапшыру срокларын билгели.

2. Касса планын төзу һәм алып бару муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

30 маддә. Керемнәр һәм чыгымнар буенча жирле бюджет үтәлеше

1. Керемнәр буенча жирле бюджетны үтәу Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирле бюджетны чыгымнар буенча үтәу, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

31 маддә. Бюджет имзасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләренең (булүчеләренең) бюджет язмаларын төзу һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертуне дә кертеп, муниципаль берәмлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләренең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм финанс органы тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләренең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

3. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр керту бюджет акчаларын баш бүлүче (булүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4. Бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасында расланган күрсәткечләрне жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә үзгәртү жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә үзгәртү бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә рөхсәт ителми.

32 маддә. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча жирле бюджет үтәлеше

1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан жыелма бюджет язмасы нигезендә, жирле бюджетның бердәм счетынdagы калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, Россия

Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләү муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

33 маддә. Шәхси счетлар

1. Жирле бюджет керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу Федераль Казначылыкта ачылган шәхси счетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетны үтәү буенча операцияләрне исәпкә алу, әлеге статьяда билгеләнгән очраклардан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда, Федераль казначылыкта финанс органына ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

3. Россия Федерациисе законнары нигезендә жирле бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча карамагына керә торган һәм Россия Федерациисе Хөкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яисә күчерелергә тиешле акчалар белән операцияләрне исәпкә алу ул финанс органында ача торган шәхси счетларда башкарыла.

4. Муниципаль бюджет учреждениеләре һәм муниципаль автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, ул финанс органында ача торган шәхси счетларда башкарыла.

5. Бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затлар, финанс белән тәэмин иту чыганагы жирле бюджеттан бирелгән акчалар булган бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, ул финанс органында ача торган лицевой счетларда башкарыла.

6. Финанс органында шәхси счетлар ачу һәм алыш бару Федераль казначылык билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

34 маддә. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациисе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче билгеләгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алыш барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи жирле үзидарә органы булыш торучы казна учреждениесенең бюджет сметасы шуши органның житәкчесе яисә Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән тәртиптә шуши орган исеменнән эш итәргә вәкаләтле башка зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен башкаруны тәэмин иту буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә ача кадәр житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәэмин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыру өчен муниципаль ихтыяжларны тәэмин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларның план-графикларын төзегәндә каралган финанс белән тәэмин иту күләмнәрен исәпкә алыш төзелә, алар муниципаль ихтыяжларны тәэмин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә раслана.муниципаль ихтыяжлар.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында өстәмә рәвештә казна учреждениесенең бюджет сметасын төзү һәм алыш бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр расланырга тиеш.

Житәкчесенә аны казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә раслау хокукуы бирелгән казна учреждениесенең бюджет сметасы күрсәткечләре чыгымнар төрләре элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча

бюджет йөклөмөләренең житкерелгән лимитлары чикләрендә, шулай ук өстәмә рөвештә дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясенең житкерелгән бюджет йөклөмөләре лимитлары.

35 маддә. Финанслауның инч чик күләмнәре

1. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирле бюджетның чыгымнар буенча үтәлешен оештырганда агымдагы финанс елының тиешле чорында акчалата йөклөмөләр өчен түләүнең инч чик күләмен (финанслауның инч чик күләмнәрен) раслау һәм бюджет акчаларын тәп күрсәтүчеләргә, күрсәтүчеләргә һәм алучыларга житкеру күздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның инч чик күләмнәре тулаем алганда бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыга карата ай саен яисә квартал саен йә бюджет акчаларын баш бүлүчеләрне, бүлүчеләрне һәм алучыларны финанслауга заявкалар нигезендә агымдагы финанс елы башыннан үсә барган йомгак белән билгеләнә.

36 маддә. Жирле бюджетны үтәгәндә жирле бюджет турындагы карап белән расланганнын тыш фактта алынган керемнәрдән файдалану

1. Жирле бюджетны үтәгәндә жирле бюджет турындагы карап белән расланган керемнәрнең гомуми күләмнән тыш фактта алынган керемнәр муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан жирле бюджет турындагы карапга үзгәрешләр кертмичә генә муниципаль бурычларны биләүгә, муниципаль бурычны каплауга, шулай ук, аларны үтәүгә караптан бюджет ассигнованиеләре житәрлек булмаган очракта, муниципаль берәмлекнең гавами норматив йөклөмөләрен үтәүгә жибәрелә ала., Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 маддәсенең 3 пунктында караплан.

2. Максатчан билгеләнештәге (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта) субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансферлар, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 маддәсендәге 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә жирле бюджетка керүчеләр, шулай ук физик һәм юридик затлардан жирле бюджетны үтәгәндә жирле бюджет турында карап белән расланганнын тыш фактта алынган кире кайтарылмый торган керемнәр керемнәр бюджеттына жирле бюджетның күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган чыгымнарын арттыруга жибәрелә, жыелма бюджет язмасына жирле бюджет турындагы карапга үзгәрешләр кертмичә генә үзгәрешләр кереп.

37 маддә. Бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү буенча операцияләр

1. Жирле бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләре жирле бюджетның бердәм счетында вакытлыча буш акчаларны урнаштырудан һәм калган акчаларны тәэммин итү өчен жирле бюджетның бердәм счетында калган акчаларны жәлеп итүдән гыйбарәт.

2. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, жирле бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча карамагына керә торган акчалар белән операцияләрне башкару һәм кире кагу өчен казначылык счетларындағы, финанс органына ачылган бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең акчалар белән операцияләрне башкару һәм чагылдыру өчен казначылык счетларындағы, казначылык счетларындағы калган акчаларны жәлеп итә. бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затларның акчалары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен, финанс органына ачылган бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан.

3. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты жәлеп итегән акчаларны элек күчерелгән казначылык счетларына, шул исәптән жәлеп итегән акчалар исәбеннән операцияләр үткәру максатларында, күрсәтелгән акчаларны алучыларның курсәтмәләрен үтәүгә кабул иткән көннең икенче эш көненнән дә соңга калмыйча, шулай ук агымдагы

финанс елы тәмамланганда, әмма ағымдагы финанс елының соңғы эш көненнән дә соңға калмыйча кире кайтара.

4. Жәлеп ителгән акчаларны жирле бюджетның бердәм счетыннан әлек күчерелгән казначылық счетларына әлеге маддәнең 3 өлеше нигезендә кире кайтару, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, муниципаль берәмлекнен башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

38 маддә. Ағымдагы финанс елын тәмамлау

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 маддәсендәге 2 пунктында курсәтелгән операцияләрдән тыш, жирле бюджетны үтәу буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана.

Ағымдагы финанс елында жирле бюджетны үтәу буенча операцияләрне төгәлләү муниципаль берәмлекнен башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм ағымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көчен югалта.

3. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты ағымдагы финанс елы тәмамланганда бюджет акчаларын алучыларны Чираттагы финанс елының гыйнварында Россия Федерациясендә эшләми торган бәйрәм көннәрендә эшчәнлекләрен гамәлгә ашыру өчен кирәkle акчалар белән тәэммин итү тәртибен билгели.

6 БҮЛЕК. БЮДЖЕТ ХИСАБЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРУ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

39 маддә. Бюджет хисабын төзү

1. Бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет хисабын бюджет акчаларын ведомство буйсынуындагы алучылар (булұчеләр), жирле бюджет керемнәре администраторлары, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тарафыннан үзләренә тапшырылган бюджет хисабы нигезендә төзиләр.

Жирле бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет хисабын муниципаль берәмлек Башкарма комитетына ул билгеләгән срокларда тапшыралар.

2. Муниципаль берәмлекнен бюджет хисабы муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты тарафыннан бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының бюджет хисабы нигезендә төзелә.

3. Муниципаль берәмлекнен бюджет хисабы еллык була. Жирле бюджет үтәлеше турында хисап квартал саен бирелә.

4. Ағымдагы финанс елының беренче кварталы, ярты еллыгы һәм тугыз ае өчен жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм муниципаль берәмлек советына һәм контроль-хисап органына жибәрелә.

5. Жирле бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап муниципаль берәмлек Советы карары белән расланырга тиеш.

40 маддә. Жирле бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирле бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап муниципаль берәмлек Советында каралганчы тышкы тикшерүгә дучар ителә, аңа бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисабына тышкы тикшерү һәм жирле бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә әзерләү керә.

2. Жирле бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, контроль-хисап органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты аңа бәяләмә әзерләү өчен ағымдагы елның 1 апреленнән дә соңға калмыйча жирле бюджет үтәлеше турында хисап тапшыра. Жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган сротта башкарыла.

4. Контроль-хисап органы, бюджет акчаларының баш администраторларының еллык бюджет хисабына тышкы тикшерү күрсәткечләрен исәпкә алыш, жирле бюджет үтәлеше турында Хисапка бәяләмә әзерли.

5. Жирле бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә контроль-хисап органы тарафыннан муниципаль берәмлек советына бер үк вакытта муниципаль берәмлек Башкарма комитетына жибәрелә.

41 маддә. Жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисапны муниципаль берәмлек Советы тарафыннан тапшыру, карау һәм раслау

1. Жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисап муниципаль берәмлек советына агымдагы елның 1 маеннан да соңға калмыйча тапшырыла.

3. Жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисап белән бер үк вакытта аңа жирле бюджет үтәлешенә һәм бюджет хисабына анализ ясалган аңлатма языу һәм муниципаль биремнәң үтәлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр, жирле бюджет үтәлеше турында карап проекты, жирле бюджет үтәлеше турында башка бюджет хисабы, бюджет Россия Федерациясе законнары белән.

4. Жирле бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек Советы жирле бюджет үтәлеше турындагы каарны раслау йә кире кагу турында Карап кабул итә.

Муниципаль берәмлек Советы жирле бюджет үтәлеше турындагы каарны кире каккан очракта, ул белешмәләрнәң дөрес булмаган яисә тулы булмаган чагылышы фактларын бетерү һәм кабат тапшыру өчен бер айдан да артмаган вакытка кире кайтарыла.

5. Хисап финанс елында жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап, жирле бюджет керемнәренә, жирле бюджет чыгымнарының һәм жирле бюджет кытлыгының (профицитының) гомуми күләмен күрсәтеп, муниципаль берәмлек Советы каары белән раслана.

6. Хисап финанс елында жирле бюджет үтәлеше турындагы каарга аерым күшымталар белән күрсәткечләр раслана:

1) жирле бюджет керемнәре классификациясе кодлары буенча жирле бюджет керемнәре;

2) жирле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча жирле бюджет чыгымнары;

3) жирле бюджет чыгымнары классификациясенән бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча жирле бюджет чыгымнары;

4) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

5) муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнгән башка күрсәткечләр.

42 маддә. Гавами тыңлаулар

Хисап финанс елында жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап муниципаль берәмлек Советы утырышында каралганчы Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районнының «Урыссу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставында яисә муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлаулар үткәрелә.

7 БҮЛЕК. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

43 маддә. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыралар:

1) Контроль-хисап органы;

2) муниципаль берәмлек финанс органының вазыйфаи заты;

2. Контроль-хисап органы тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра.
3. Муниципаль берәмлекнең финанс органының вазыйфаи заты Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра.

44 маддә. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча контроль-хисап органы вәкаләтләре

1. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча контроль-хисап органы вәкаләтләре булып:

1) бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукий актлар, физик затларга жирле бюджеттан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләренең һәм йөкләмәләрне билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәлешен, шулай ук муниципаль контрактларның, жирле бюджеттан акчалар бирү турындагы шартнамәләренең (килешүләрнен) шартларының үтәлешен тикшереп тору;

2) бюджет акчаларының, жирле бюджет үтәлеше турында квартал һәм еллык хисапларның баш администраторларының бюджет хисабын төзүнең һәм тапшыруның дөреслеген, тулылыгын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшереп тору;

3) 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» гы 6-ФЗ санлы Федераль закон белән билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле вәкаләтләрен контроль-хисап органы гамәлгә ашырганда:

1) 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» гы 6-ФЗ санлы Федераль закон нигезендә билгеләнгән тәртиптә контроль һәм эксперт-аналитик чарапарны гамәлгә ашыру барышында тикшерүләр, ревизияләр, анализлар, тикшеренүләр, мониторинг үткәрелә;

2) күрсәтмәләр, күрсәтмәләр контроль объектларына җибәрелә;

3) финанс органына мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр җибәрелә;

4) административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алыш барыла.

45 маддә. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча финанс органы вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча финанс органы вәкаләтләре булып:

1) бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәлешен тикшереп тору;

2) физик затларга жирле бюджеттән башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрне һәм йөкләмәләрне билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәлешен, муниципаль мөлкәт белән идарә иткәндә һәм эш иткәндә һәм (яисә) андан файдаланганда жирле бюджетның керемнәрен булдыруны һәм гамәлгә ашыруын, шулай ук жирле бюджеттән, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турындагы шартнамәләрнең (килешүләрнен) шартларын үтәүне тикшереп тору;

3) жирле бюджеттән акчалар бирү турындагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (килешүләр) шартларының, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очракларда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (килешүләр) шартларының үтәлешен тикшереп тору;

4) бюджет акчаларын (жирле бюджеттән бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) алардан файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль

программаларны гамәлгә ашыру түрүндагы хисапларның, муниципаль биремнәрнең үтәлеше түрүндагы хисапларның, жирие бюджеттан акчалар бирү нәтижәлелеге күрсәткечләренә ирешү түрүндагы хисапларның дөреслеген тикшереп тору;

5) дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы түрүнда Россия Федерациясе законнарында каралган сатып алулар өлкәсендәге контроль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле вәкаләтләрен муниципаль берәмлек финанс органының вазыйфаи заты гамәлгә ашырганда:

1) тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

2) контроль объектларына актлар, бәяләмәләр, тәкъдимнәр һәм (яисә) күрсәтмәләр жибәрелә;

3) мәжбүриләүнең бюджет чарапарын куллану түрүнда хәбәрнамәләр жибәрелә;

4) административ хокук бозулар түрүндагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар түрүндагы эшләр буенча эш алып барыла;

5) тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшеренүләр уздыру өчен кирәклө экспертизалар уздыру билгеләнә (оештырыла);

6) мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре түрүнда һәм мәгълүматны яклау хакында Россия Федерациясе законнары, дәүләт сере һәм закон белән саклана торган башка сер хакында Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларына Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәклө дайими керү мөмкинлекке барлыкка килә;

7) муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен башкарылган товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә гамәлгә яраксыз дип тану түрүндагы дәгъвалар судка жибәрелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Россия Федерациясе Хөкүмәтененең норматив хокукий актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.